

BYGGFÖRETAGEN I
NORRBOTTEN ÄR MYCKET
NEGATIVA I SINA FÖRVÄNT-
NINGAR PÅ BYGGMARKNA-
DEN PÅ ETT ÅRS SIKT,
NETTOTAL -89

HISTORISKT
PESSIMISTISKA
HUSHÅLL DRAR NED
HANDELN OCH
TJÄNSTESEKTORN

NEUTRALA
FÖRVÄNTNINGAR PÅ
FÖRSÄLJNINGSVOLYMEN
HOS HANDELN I
GÄVLEBORG, NETTOTAL 2

NORRLÄNDSFONDEN

Konjunktur barometern

2022

Undersökningen baseras på data från Konjunkturinstitutets barometer för oktober. Den omfattar 2 400 företag i de fem norrlandslänen. Konfidensindikatorn tas fram genom en företagsenkät med ett flertal frågor som syftar till att mäta nuläget i näringslivet samt en indikation på hur företagen ser på den närmaste framtiden.

Niklas Jonsson,
vd Norrlandsfonden

OMVÄRLDSLÄGET

Tillväxten i världen faller när den ekonomiska motvinden tilltar i styrka. Världsekonomin präglas av hög inflation som tvingar centralbankerna att höja räntan.

För ett år sedan såg vi en stark återhämtning i världsekonomin. Det fanns utmaningar som att inflationsspöket visade sig igen och att det rådde en brist på insatsvaror, men dessa störningar bedömdes då som tillfälliga.

Stigande inflation hämmar den ekonomiska aktiviteten och kommer med största sannolikhet att dra ned världsekonomin i en recession. I Europa påverkar energipriserna negativt och kommer att dra ned tillväxten, inte minst Tyskland står inför ett tufft halvår när temperaturen sjunker. Allt fler företag har problem med ökade kostnader där elintensiva företag har det tuffast och i många fall kämpar för sin överlevnad. I USA är drivkraften bakom den ökande inflationen främst en hög efterfrågan drivet av finanspolitiska stimulanser medan energisituationen är mindre allvarlig.

En kommande utmaning för mindre exportberoende länder är att globaliseringen och frihandeln möter hinder. Länder som tidigare gått i en riktning mot ökad handel och utbyte blir alltmer auktoritära och oförutsägbara. Man pratar i större utsträckning om nearshoring, reshoring och homeshoring vilket handlar om att flytta hem produktionen eller flytta den till närliggande länder. Det är inte bara globaliseringens utmaningar som talar för en sådan utveckling utan även de möjligheter som kommer med industrins digitalisering och automatisering vilket innebär att beroendet av låga arbetskraftskostnader minskar.

Rysslands invasion av Ukraina påverkar oss på många områden. Utöver att en känsla av otrygghet sveper över Europa så påverkas vi av högre energi- och livsmedelspriser. Vi har haft en skenande inflation med högre räntor samtidigt som tillväxt-

takten avtar. Samtidigt som tillgångar i form av aktier, obligationer och fastigheter sjunkit påtagligt i värde har priserna stigit och detta har fått hushållen att se mörkare på framtiden. Branscher som går mot utmanande tider är framför allt de inom sällanköps handeln, restaurang, hotell och rekreation. Rätt avvägda finans- och penningpolitiska åtgärder kommer att vara avgörande för djupet och längden på kommande lågkonjunktur.

Tittar vi i Norrland så finns samma utmaningar som i riket, men det finns även skillnader. Medan arbetslösheten stiger i riket ligger den på en låg nivå i norr. Här lyfter företagen kompetensbrist som en stor utmaning. Kompetensbehoven är stora i de gröna industrisatsningarna som kommer att ske under de kommande åren. För att attrahera arbetskraft utifrån behövs det bostäder under uppbyggnadsfasen, men även attraktiva bostäder för de som flyttar hit permanent. För vår region och de kommuner som står inför en kommande inflyttning är det viktigt att man har en plan för att hantera utmaningarna. Det korta perspektivet präglas av osäkerhet om längden och djupet på lågkonjunkturen. Men lyfter vi blicken så kommer vi att komma igenom denna kris och stå starkare på andra sidan.

Norrland har fantastiska möjligheter och de satsningar som görs är avgörande för hur vi möter vår tids största utmaningar. Vi kommer förhoppningsvis att göra det genom att bygga hållbara norrländska samhällen där människor vill leva och bo. För att det skall bli verklighet krävs att samhälle, politik och näringsliv samarbetar. Norrlandsfonden skall göra det vi är bäst på i den omställningen. Nämligen att finansiera framtida satsningar i regionens företag.

KOMMENTARER FRÅN FÖRETAGEN

NORTHBIKE

Verksamheten är specialiserad på fritidsfordon och dess tillbehör samt har ett starkt och rutinerat verkstadsteam. Northbike i Sundsvall är idag en av Nordens största MC-handlare med ett lager av motorcyklar av alla märken.

Hur upplever ni läget i er bransch?

Läget har varit ansträngt några år nu med bristfälliga och sena leveranser i kombination med stort intresse. Men vi ser rejäla förbättringar på leveranserna nu och intresset för fritidsprodukter och hemester bedömer vi som fortsatt hög även in i en lågkonjunktur.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?

Vi fortsätter med ungefär samma strategi som tidigare men vi har redan nu förberett oss på ett sparpaket samt justering av de olika fordonsegmenten om vi märker att försäljningen börjar dala. Däremot har vi för höga lager just nu på grund av sena leveranser tidigare säsong som vi måste hantera.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Vi tror på en något avmattande köpkraft generellt och vi hoppas då på att bra tillgång på produkter ska balansera upp försäljningen. Tricket blir att inte bygga för stora lager och samtidigt kunna erbjuda ett bra och komplett sortiment.

JONAS OLERT,
ÄGARE

HAPARANDA STADSHOTELL

Haparanda Stadshotell slog upp sina dörrar i december år 1900 och är därmed Norrbottens äldsta stadshotell. Hotellet som sedan starten varit ett nav för både affärs- och nöjeslivet i staden satsar också på den internationella marknaden.

Hur upplever ni läget i er bransch?

Svårare och svårare att förutspå läget då det blivit kortare och kortare framförhållning på bokningar inom alla målgrupper. SWOT-analysen ser väldigt komplex ut i nuläget vilket gör det svårt att förutspå framtiden.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkturläget?

Absolut, vi arbetar löpande med olika serieplaner för att kunna hantera eventuella svängningar i beläggningen. Beläggningen inför vintern med internationella resenärer har aldrig sett bättre ut men vi vet också hur snabbt allt kan försvinna utifrån förändringar i omvärlden.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Besöksnäringen brottas med höga elkostnader/uppvärmningskostnader, kompetensbrist och ökande inköpspriser. Ett högkostnadsskydd för el, regelförenklingar och permanent sänkning av arbetsgivaravgiften för unga är några exempel på enormt viktiga åtgärder som kan öka attraktionskraften och få fler att jobba i Sveriges roligaste basnäring.

SUSANNE WALLIN,
VD/ÄGARE

”MÅNGA AV VÅRA KUNDER
TAR HEM PRODUKTIONEN NÄR DE
GLOBALA LOGISTIKKEDJORNA INTE
KAN LEVERERA JUST IN TIME.”

ERIK ÅSTRÖM,
VD FEREX

”VI TROR PÅ EN NÅGOT
AVMATTAD KÖPKRAFT
GENERELLT.”

JONAS OLERT,
ÄGARE NORTHBIKE

”BELÄGGNINGEN INFÖR VINTERN
HAR ALDRIG SETT BÄTTRE UT MEN
VI VET OCKSÅ ATT OMVÄRLDEN
KAN FÖRÄNDRAS SNABBT.”

SUSANNE WALLIN,
HAPARANDA STADSHOTELL

”FÖRHOPPNINGSVIS FATTAS
RÄTT BESLUT I KINA, VILKET
JÄRNMALMSPRISET ÄR
DIREKT BEROENDE AV.”

MAGNUS PEKKARI,
VD SNELLS ENTREPRENAD

”OM FOLK VÄLJER BORT RESOR
OCH RESTAURANGBESÖK OCH
VILL STANNA HEMMA OCH PYSSLA
- DÅ KOMMER DET ATT VARA
POSITIVT FÖR OSS.”

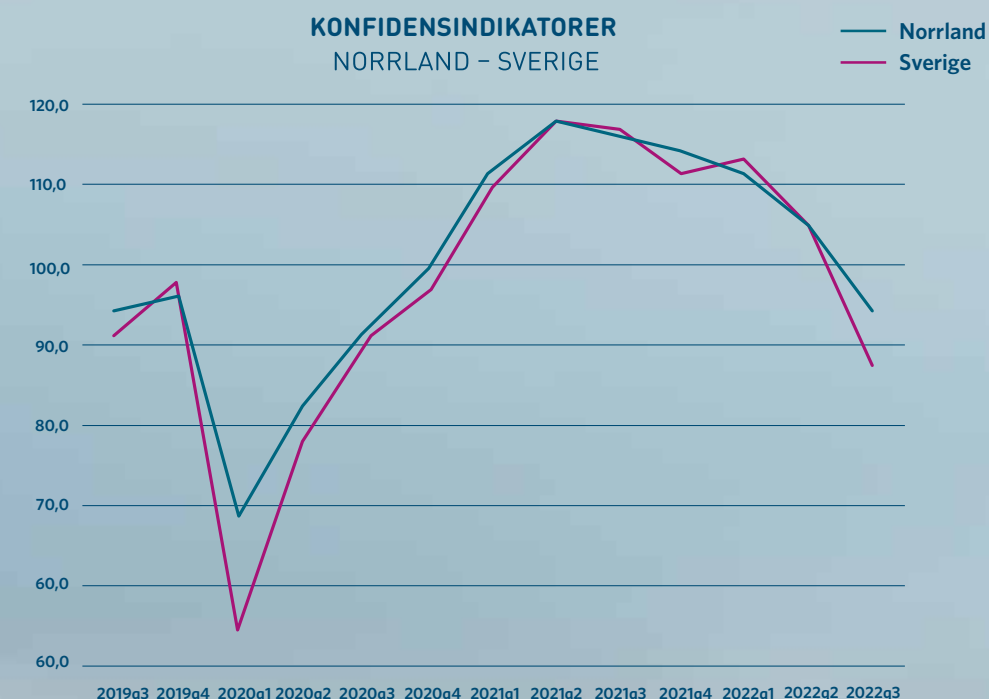
OONA VON ZWEYGBERGK,
GRUNDARE MYO MAKE YOUR OWN

”VI TROR PÅ ÖKADE
OMKOSTNADER AV ENERGI,
MAT OCH ANDRA TJÄNSTER
OCH PRODUKTER.”

ANNELIE PÄIVIÖ,
ÄGARE HOTEL AKERLUND

KRAFTIGT FÖRSVAGAT LÄGE FÖR NÄRINGSLIVET I NORRLAND

Stämningläget för näringslivet i Norrland såväl som i riket försvagades kraftigt under det gångna kvartalet. Från ett starkare läge än normalt är nu läget svagare än normalt i Norrland och mycket svagare än normalt på riksnivå. Orsaken till att stämningen inte är lika negativ i Norrland som i riket är framför allt att byggföretagen är väsentligt positivare i Norrland.

Trots att näringslivet på riksnivå uppger att läget är mycket svagare än normalt är skillnaden mellan hushållens och näringslivets lägesbedömningar rekordstor eftersom hushållen är ännu mer negativa. Hushållen är historiskt pessimistiska och fyra av fem frågor som ingår i hushållens konfidensindikator är på de lägsta uppmätta nivåerna någonsin.

Den kraftiga återhämtningen efter pandemin som hösten 2021 resulterade i det starkaste läget som uppmäts under 2000-talet har nu efter en kontinuerlig nedgång under 2022 alltså förbytts i ett svagare läge än normalt för Norrland. Detta till följd av att alla branscher utom byggindustrin kraftigt försämrat sina bedömningar.

För privata tjänstenärings- och handeln är utvecklingen relativt lika i Norrland och på riksnivå med svagare lägen. Dock försvagas läget mer på riksnivå för dessa branscher.

Tillverkningsindustrin i Norrland och i riket har en liknande trend med successivt försvagat stämnings-

läge under en längre tid. Industriföretagen i riket har dock generellt varit positivare än i Norrland sedan början på 2022, vilket nu resulterat i att de på riksnivå signalerar ett starkare läge än normalt medan industrin i Norrland signalerar ett svagare läge än normalt.

Byggsektorn i Norrland avviker från mönstret i övriga branscher och stärker sitt läge något jämfört med förra kvartalet. Stämningssläget i branschen gränsar till mycket starkt, medan stämningen bland byggföretagen i riket kan betecknas som ett normalläge.

Länsvis bedömer näringslivet i samtliga fem norrlandslän att läget är svagare än normalt. Samtliga fem norrlandslän hamnar dock på en konfidensindikator som är starkare än rikssnittet. Minst negativa är företagen i Gävleborg, medan det svagaste läget uppges i Västernorrland och Norrbotten.

VÄSTERBOTTEN

Handeln i Västerbotten är negativa i sina förväntningar på försäljningen på sex månaders sikt.

-39,0

NEGATIVA FÖRVÄNTNINGAR PÅ FRAMTIDEN
HOS HANDELN I VÄSTERBOTTEN.

NORRLAND

Brant fall för konfidensindikatorerna under 2022 för alla branscher utom byggindustrin.

109,6

KONFIDENSINDIKATORN FÖR
BYGGFÖRETAGEN I NORRLAND STÄRKS.

VÄSTERNORRLAND

Handeln i Västernorrland rapporterar om växande varulager.

30,0

HANDELN I VÄSTERNORRLAND
SIGNALERAR ETT MYCKET SVAGT LÄGE.

NORRBOTTEN

Industriföretagen i Norrbotten är fortsatt nöjda med lönsamheten, men svaga förväntningar på framtiden drar ned konfidensindikatorn.

60,0

FORTSATT GOD LÖNSAMHET BLAND
INDUSTRIFÖRETAGEN I NORRBOTTEN.

NORRLANDS- LÄNEN

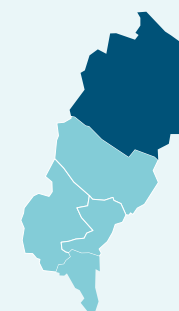
MER ÄN HÄLFTEN AV ALLA FÖRETAG INOM HANDELN
I NORRBOTTEN UPPGER ATT DE HAR EN BRIST PÅ PERSONAL.

NORRBOTTEN

Konfidensindikatorn för näringslivet i länet minskade för femte kvartalet i rad. Byggsektorn gick mot trenden och stärkte sina bedömningar medan övriga branscher blev väsentligt negativare.

Handeln i Norrbotten signalerar ett skarpt fall där läget under det senaste kvartalet gått från att gränsa till mycket starkt till att nu vara svagt. Det som dragit ned stämningläget är att handlarna varit väsentligt mer missnöjda med hur försäljningen gått och man är också väsentligt mindre positiva i sina bedömningar av hur den kommer att utvecklas framöver.

Tillverkningsindustrin har uppvisat ett successivt försvagat stämningläge under hela 2022 och nu indikerar konfidensindikatorn ett mycket svagare läge än normalt. Svaga bedömningar av orderstockarnas storlek och låga förväntningar på produktionsvolymen framöver är det som framför allt tynger industriföretagen.

Konfidensindikatorn för privata tjänstenärings i Norrbotten indikerade även den ett mycket svagt läge. Företagen var väsentligt negativare till hur verksamheterna och lönsamheten utvecklats och också i sina förväntningar på hur efterfrågan kommer att utvecklas framöver.

I motsats till övriga branscher i Norrbotten signalerade byggföretagen om ett förstärkt läge som gränsar till mycket starkt. Synen på orderstockarnas storlek var dock relativt oförändrad på en neutral nivå. I stället drogs bedömningarna upp av väsentligt positivare bedömningar av hur antalet anställda kommer att utvecklas framöver.

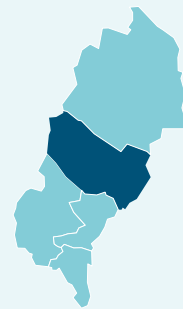

INDUSTRIFÖRETAGEN I VÄSTERBOTTEN ÄR FORTSATT POSITIVA
TILL ORDERSTOCKARNAS STORLEK. NETTOTAL 32.

VÄSTERBOTTEN

Konfidensindikatorn för näringslivet i länet försvagades i linje med övriga län och riket. Tillverkningsindustrin höll dock emot och rapporterade om ett starkare läge än normalt medan handeln försämrade sina bedömningar kraftigt.

Handeln i Västerbotten har på tre kvartal gått från ett mycket starkt till ett mycket svagt läge. Detta beror på att handlarna kvartal för kvartal blivit mer och mer negativa till hur försäljningsvolymerna utvecklats sig. Förväntningarna på de framtida försäljningsvolymerna har också successivt dragits ned och varulagren har ökat.

Tillverkningsindustrin signalerade i stället om ett fortsatt starkt läge och industrin i Västerbotten var också positivast i Norrland. Detta framför allt till följd av att företagen var fortsatt positiva till orderstockarnas storlek och till följd av att de tidigare relativt stora lagren har minskat. Däremot var företagen mer negativa till hur produktionsvolymerna kommer att utvecklas.

De privata tjänsteföretagen i Västerbotten signalerade om ett kraftigt försvagat stämningsläge och nu är läget svagt. Företagen var väsentligt negativare till hur verksamheterna och efterfrågan utvecklats och också i sina förväntningar på hur efterfrågan kommer vara framöver.

Byggföretagen i Västerbotten var i den senaste mätningen relativt neutrala i sina bedömningar och signalerade ett läge i nivå med det historiska snittet. Både bedömningarna av orderstockarnas storlek och bedömningar av hur antalet anställda kommer att utvecklas var relativt oförändrade.

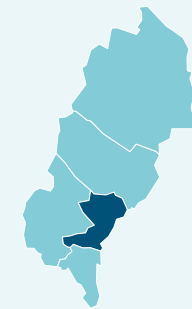
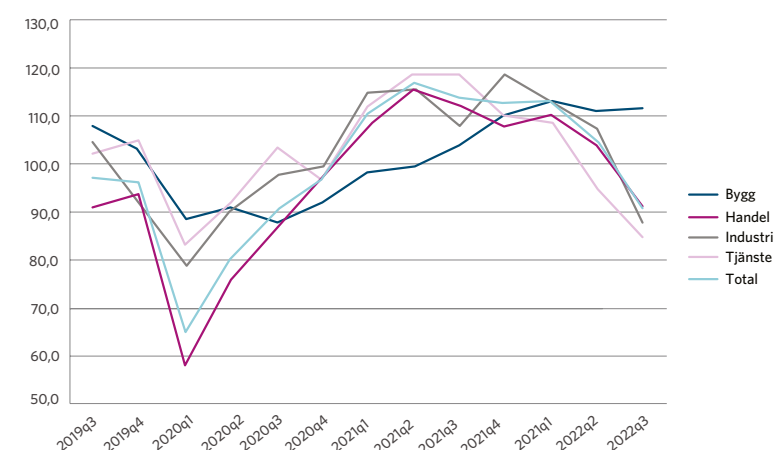

TILLVERKNINGSINDUSTRIN I VÄSTERNORRLAND
FORTSATT NÖJDA MED LÖNSAMHETEN, NETTOTAL 50.

VÄSTERNORRLAND

Näringslivet i länet indikerade ett kraftigt försvagat läge som nu gränsar till mycket svagare än normalt. Samtliga branscher utom bygg försämrade sina bedömningar av läget kraftigt.

Handeln i länet har gått från svagt till mycket svagt läge till följd av svagare bedömningar av hur försäljningsvolymerna utvecklats sig och också mer negativa bedömningar av hur försäljningen kommer att utvecklas framåt. Även varulagren växte vilket drog ned konfidensindikatorn.

Tillverkningsindustrin i Västernorrland signalerade om ett mycket svagare läge än normalt och man har sedan slutet på 2021 gått från ett mycket starkt läge till ett nu mycket svagare läge än normalt. Svagare bedömningar av såväl orderstockarnas storlek som lägre förväntningar på produktionsvolymen framöver i kombination med ökande färdigvarulager drog ned konfidensindikatorn.

Privata tjänstenäringsrapporterade även de om ett kraftigt försvagat läge. Konfidensindikatorn visar på ett svagare läge än normalt och företagen signalerade om att verksamheterna utvecklades sämre och att efterfrågan minskat och man var också mer negativa till hur efterfrågan kommer att utvecklas framåt.

Som enda bransch i länet var byggföretagen positiva där läget fortsatt bedöms som mycket starkare än normalt. Fortsatt starka bedömningar av orderstockarna i kombination med positivare syn på hur antalet anställda kommer att utvecklas framöver bidrog till detta.

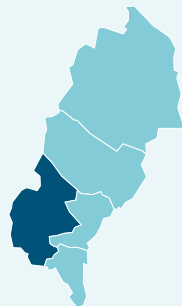
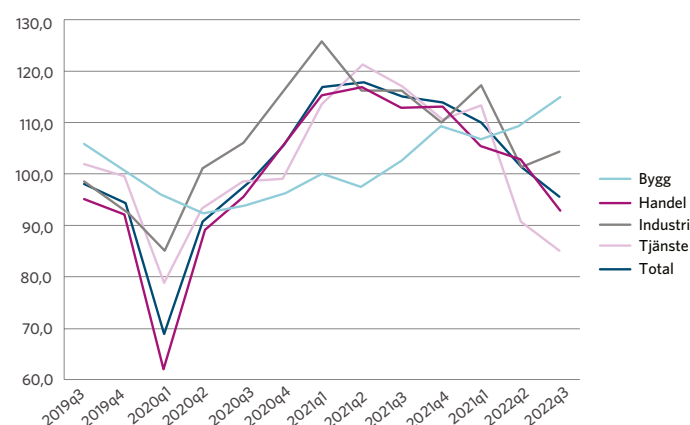
114,7. KONFIDENSINDIKATORN FÖR BYGGFÖRETAGEN I JÄMTLAND FÖRSTÄRKS TILL ETT MYCKET STARKT LÄGE TILL FÖLJD AV STARKA ORDERSTOCKAR.

JÄMTLAND

Näringslivet i länet försvagade sina bedömningar under det tredje kvartalet och läget är nu svagare än normalt. Bygg och tillverkningsindustrin stärkte dock sina bedömningar medan privata tjänstenäringsringar och handeln var mer pessimistiska än vid föregående mätning.

Handeln i Jämtland signalerade om ett mycket svagt läge. Försvagade bedömningar av hur försäljningen utvecklats sig och också om hur den kommer att utveckla sig framöver var orsaken. De relativt stora varulagren bedömdes oförändrade från tidigare kvartal.

I motsats till den övergripande bilden från Norrland och riket så förbättrade tillverkningsindustrin sin konfidensindikator något och läget är fortsatt starkare än normalt. Orsaken till förbättringen var en positivare syn på orderstockarnas storlek. Däremot var synen på färdigvarulagren och förväntningarna på produktionsvolymen framåt relativt oförändrad.

Privata tjänstenäringsringar i länet signalerade i likhet med den nationella trenden en försämring till ett svagare läge än normalt. Framför allt svagare bedömningar av hur verksamheterna utvecklats och lägre förväntningar på efterfrågan framöver drog ned stämningssläget.

I likhet med trenden för Norrland i stort men i motsats trenden för riket så stärktes byggföretagens bedömningar av stämningssläget jämfört med föregående kvartal. I Jämtlands fall berodde detta på positivare bedömningar av orderstockarnas storlek medan prognoserna för antalet anställda framåt var oförändrade.

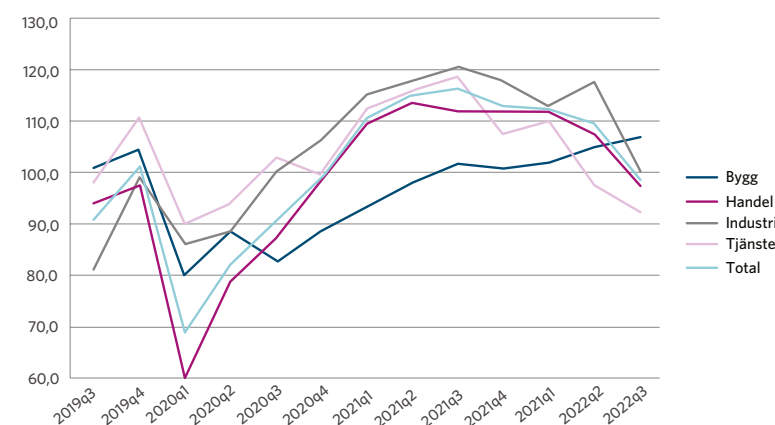
PRIVATA TJÄNSTENÄRINGAR I GÄVLEBORG SIGNALERAR ETT SVAGT LÄGE, FÖRVÄNTNINGARNA SÄNKS PÅ HUR EFTERFRÅGAN KOMMER ATT UTVECKLAS FRAMÖVER.

GÄVLEBORG

Gävleborg var i denna mätning det enda län där ingen av branscherna signalerade om ett mycket svagare läge än normalt och stämningssläget totalt för näringslivet var på en nivå bara strax under det historiska snittet.

Handeln i länet försvagade sina bedömningar men läget är fortsatt att beteckna som svagare än normalt. Handlarna var över lag något negativare till hur försäljningen utvecklats sig och i förväntningarna på densamma. Man uppgav också att varulagren vuxit något sedan senaste mätning.

Tjänsteföretagen i länet var mer pessimistiska än vid föregående mätning och signalerade om att läget gått från starkare än normalt till svagare än normalt. Man var mer negativa till hur verksamheterna utvecklats sig och hur efterfrågan utvecklats sig. Man var också mer pessimistiska till hur efterfrågan kommer att utveckla sig framöver.

Byggföretagen i Gävleborg signalerade i likhet med i Norrland i stort om ett något starkare läge än vid föregående mätning. Detta till följd av en positivare syn på orderstockarna. Däremot var man lite mer negativa till hur antalet anställda kommer att utveckla sig framöver.

KOMMENTARER FRÅN FÖRETAGEN

MYO MAKE YOUR OWN

Åreföretaget erbjuder "do it yourself kits" för hantverk, det vill säga färdiga paket med material och instruktioner som gör det enkelt att tillverka olika saker hemma utan tidigare erfarenhet.

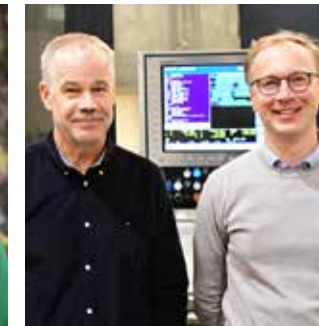
HOTEL AKERLUND

Hotel Akerlund är Jokkmokks lilla och personliga hotell med anor från 1920-talet och interiörer som speglar olika dimensioner av den arktiska livsstilens historia och nutid.

SNELLS ENTREPRENAD

Med bas i Pajala och inriktade mot gruvindustrin i norra Sverige och Finland. Transport, lastning och krossning är en del av de tjänster bolaget utför.

FEREX

Ferex är ett komplett verkstadsföretag i Skellefteå – från idé på ritbordet till färdig produkt.

Hur upplever ni läget i er bransch?

Svårt att säga eftersom vi är så pass nya i branschen, men det känns som att läget just nu kanske inte påverkar just vår bransch, i alla fall inte åt det negativa hållet. Ifall folk väljer bort större utgifter som resor och restaurangbesök och vill stanna hemma och pyssla - då kommer det snarare att vara positivt för oss. Vi såg en liten dipp i försäljningen i september men i oktober ökade vi igen.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkurläget?

Inte ännu. Vi avvaktar och ser hur detta påverkar oss längre fram, men hoppas också att just vår bransch inte påverkas alltför mycket. Just nu behöver vi inte ändra på något.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Garnbranschen fick ett rejält lyft under Covid när folk var tvungna att stanna hemma och behövde något att göra. Det skulle kunna bli så även under de kommande åren. Våra produkter känns rätt för tiden vi lever i, och skapandet får oss att må bättre - på så sätt tror vi att vår marknad kommer att hålla sig hyfsat stabil, så länge inköpspriserna eller fraktkostnaderna inte skjuter iväg alltför mycket. Den generella efterfrågan tror vi kommer att öka, frågan är bara var smärtgränsen går när det gäller prissättning och om vi lyckas hålla oss under den.

OONA VON ZWEYBERGK,
GRUNDARE

Hur upplever ni läget i er bransch?

Vi har ökat beläggningen jämfört med förra året och vi ser en ökad efterfrågan på boende. Konferensmarknaden är på väg åt rätt håll men har en bit kvar. Det är betydligt tuffare att få lönsamhet i restaurangbranschen.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkurläget?

Ja, vi har omorganiserat totalt och i det närmaste stängt restaurangen för allmänheten. Den är endast öppen för boendegäster samt konferens och gruppbokningar. Detta har resulterat i en personalminskning om cirka fyra personer på helårsbasis. Vad tror du om marknadsläget för närmaste året? Det beror helt på världsläget och vad som händer med kriget etc. Vi tror på ökade omkostnader av energi, mat och andra tjänster och produkter.

ANNELIE PÄIVIÖ,
ÄGARE

Hur upplever ni läget i er bransch?

Vi upplever ännu ingen tendens till lågkonjunktur sett ur ett rent marknadsperspektiv. Våra kunder är främst de stora gruvbolagen i Norrbotten och deras produkter har en fortsatt medelhög efterfrågan ute i världen, även om vi kan se att järnmalmens har en relativt sett kraftig prisnedgång. Rekrytering av personal har länge varit en utmaning för oss, men på grund av det som nu sker i världen har vårt rekryteringsläge förbättrats, framför allt när det gäller möjligheterna att rekrytera från Finland, men även från branscher i Sverige som tidigt har blivit påverkade av konjunkurläget.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkurläget?

Egentligen inte. Som tur är så har vi bränsleindexregleringar i våra avtal så vi påverkas inte av det i det korta perspektivet. Vad tror du om marknadsläget för närmaste året? Förhoppningsvis fattas rätt beslut i Kina, vilket järnmalmspriset är rakt av beroende utav. Det tillsammans med ett slut på kriget i Ukraina samt att räntehöjningarna stoppar inflationen skulle kunna medföra en positiv utveckling för oss det närmaste året. Men det är faktorer som vi har svårt att påverka.

MAGNUS PEKKARI,
SNELLS ENTREPRENAD AB

Hur upplever ni läget i er bransch?

Det ser positivt ut. Vi ser att industriföretagen inom regionen har full fart i produktionen och fulla orderböcker. Den expansion som sker i Norrland speglar även av sig på de lokala företagen. Kundsegmenten inom energi, process och träindustrin går mycket bra vilket även gör att orderböckerna är på höga nivåer.

Har ni fått ändra på något i er verksamhet till följd av konjunkurläget?

Ja, vi har behövt förstärka organisationen och kommer att behöva anställa fler personer. Men det är svårt att hitta rätt kompetens.

Vad tror du om marknadsläget för närmaste året?

Vi har säkrat flertalet kontrakt inför nästa år vilket gör att det ser mycket bra ut. Det ger en trygghet att våra kunder har fulla orderböcker vilket gör att vi behöver utöka verksamheten. Vi ser att många av våra kunder väljer att ta hem produktionen när de globala logistikkedjorna inte kan leverera just in time. Även höga energi- och drivmedelspriser gör att våra kunder väljer mer lokala leverantörer. Samtidigt får man vara vaksam över ökande räntor och medveten om inflationen.

ERIK ÅSTRÖM,
VD FEREX

SLUTSATSER

KRAFTIGT FÖRSVAGAT STÄMNINGSLÄGE I DET NORRLÄNDSKA NÄRINGSLIVET

Tillverkningsindustrin i riket såväl som i Norrland gör båda svagare bedömningar än tidigare kvartal. Dock befinner sig tillverkningsindustrin på riksnivå fortfarande i ett starkt läge medan läget för de norrländska industriföretagen nu fallit till ett svagare läge än normalt.

Detta beror på att industriföretagen i Norrland redan under q2 2022 gjorde svagare bedömningar av orderstockar och förväntad produktionsvolym. Det glapp som skapades då består alltså under q3 när industrin faller ungefär lika mycket i Norrland som i riket. Vid den senaste mätningen var industriföretagen kraftigt negativa till hur orderingången varit både på hemmamarknaden men ännu mer på exportmarknaden, vilket kan förklara det svaga läget. Till det positiva för industrin kan nämnas att företagen i flertalet län fortfarande har en relativt ljus bild av lönsamheten i verksamheten och att den komponentbrist som fanns för ett år sedan inte längre är lika besvärande. Kompetensbristen i tillverkningsindustrin i Norrland är dock fortsatt stor och en majoritet av företagen anger att de har en brist på arbetskraft, framför allt teknisk tjänstemannapersonal.

Byggindustrin i Norrland är positivare än på riksnivå. Läget för byggföretagen i Norrland gränsar till mycket starkt medan läget i riket är något svagare än normalt. Skillnaden mellan byggföretagen i Norrland jämfört med riket har successivt ökat under hela 2022 vilket framför allt förklaras av en positivare syn på hur antalet anställda kommer att utvecklas i Norrland. Till helhetsbilden kan läggas att de stora gröna investeringar som sker i kombination med samhällsomvandlingarna i Malmfälten och en mindre nedgång i bostadsbyggandet i norra Sverige än på riksnivå antas hålla

uppe byggsektorn. Dock är byggindustrin i Norrland extremt negativ till utvecklingen på längre sikt. Nettotalet för bedömningarna av utsikterna på byggmarknaden på ett års sikt ligger i spannet minus 76 till minus 98 vilket innebär att i princip alla företag har en negativ syn. Detta kan antas vara en effekt av höjda räntor, högre materialpriser och att den framtida tillgången till cement är osäker. Även det slojade investeringsstödet för hyresrätter kan spela in i den negativa bedömningen.

Utvecklingen för handeln och privata tjänstenärningar i Norrland jämfört med riket är likartad med kraftigt försämrade lägesbedömningar, men fallen är större på riksnivå. Att pessimismen bland hushållen är på historiska nivåer är sannolikt förklaringen till nedgången för dessa två branscher. Att läget för handeln och privata tjänstenärningar är ännu sämre på riksnivå jämfört med i Norrland kan finna sin förklaring i en generellt högre räntekänslighet och högre elpriser i den södra delen av landet vilket minskar hushållens köpkraft.

Trots nedgången i stämningssläget anger cirka hälften av tjänsteföretagen i Norrland fortsatt att de har en brist på personal. Inom handeln verkar inte bristen på arbetskraft vara lika stor med undantag för Norrbotten där fler än hälften av företagen rapporterar att det råder brist på arbetskraft.

Framgång för Norrrland

Vi är norra Sveriges ledande topplånefinansiär som skapar framgång genom att främja utvecklingen i regionens tillväxtföretag. Varje år lånar vi ut cirka 300 miljoner kronor till nyetablering, utveckling och expansion i det norrländska näringslivet. Vi fokuserar extra mycket på att stötta företag i inlandet, som drivs av kvinnor och som har hållbarhetsambitioner. Sedan vi startade 1961 har vi lånat ut mer än 8 miljarder kronor som i sin tur bidragit till investeringar för över 25 miljarder. Det är vårt sätt att bidra till att regionen växer, skapa framtidstro och framgång i vår del av landet.

**NORRLANDS
FONDEN**

TOPPLÅN FÖR FÖRETAG SEDAN 1961